

Tillgängligt för alla

EN INSPIRATIONSSKRIFT

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Förord

Tillgänglighet handlar om den demokratiska rätten att kunna röra sig fritt och kunna verka i samhället. I Sverige har drygt en miljon människor en funktionsnedsättning, många av oss har till exempel någon gång i livet svårt att se höra och gå. Utöver det bär matkassar och bagage, och vi drar barnvagnar och shoppingvagnar. Att öka tillgängligheten är nödvändigt för några av oss men samtidigt angeläget för alla. Det är en fråga om att göra verksamheter och miljöer tillgängliga för så många människor som möjligt. Det vinner vi alla på.

Mellan åren 2011 och 2016 gör Sveriges Kommuner och Landsting en särskild satsning för att stötta kommuner, landsting och regioner i arbetet med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Denna skrift är en del av satsningen och vi vill med den inspirera och stärka kommunerna i arbetet med tillgänglighetsfrågor.

Stockholm i juni 2014

Gunilla Glasare
Avdelningschef

Ann-Sofie Eriksson
Sektionschef

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Sveriges Kommuner och Landsting

Hög tid för tillgänglighet

Enligt plan- och bygglagen ska alla enkelt avhjälpna hinder i befintliga publika lokaler och på befintliga allmänna platser redan vara åtgärdade, men ändå återstår mycket. Allt i vårt samhälle är inte enkelt avhjälp, men det blir betydligt enklare om man gör rätt från början. Ofta ligger fokus på samhällsplanering, men fysisk tillgänglighet är ju egentligen bara en del av begreppet tillgänglighet. Bemötande, tillgänglig information och kommunikation är andra pusselbitar för en ökad tillgänglighet. Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting vill intensifiera detta arbete genom att ge ett bättre stöd och vara en medspelare för våra medlemmar. Vi har antagit en strategi och viljeinriktning för samverkan för att öka tillgängligheten. Inom ramen för detta har vi genomfört seminarier riktade till politiker i kommunerna och sammanställt de framgångsfaktorer vi identifierat i denna skrift.

”Våra medarbetare i kommuner, landsting och regioner som arbetar med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning borde ha en sheriffstjärna för att markera att frågan är viktig. Vi inom offentlig sektor har ett särskilt ansvar. Det är vi som levererar välfärden, så att alla ska få leva sina liv så bra som möjligt oavsett funktionsförmåga. Nu är det hög tid att fokusera på tillgänglighet”.

Anders Knappe
Förbundsordförande
Sveriges Kommuner och Landsting

*”Sätt en sheriff-
stjärna på de
som arbetar med
tillgänglighet.”*

Här är framgångsfaktorerna

Efter diskussioner med experter på lokal och regional nivå har SKL satt fingret på fyra framgångsfaktorer för ett effektivt tillgänglighetsarbete. En engagerad ledning, centralt placerade tjänstemän samt uppföljningsbara mål för styrningen är några av knepen.

SKL:s åtaganden för funktionshinderspolitiken gäller parallellt med regeringens strategi för åren 2011–2016. SKL har bland annat förbundit sig att bistå sina medlemmar i arbetet med tillgänglighet i fysisk planering och fastigheter, jämte flera andra ansvarsområden. Som ett led i detta har en förstudie tagits fram, som visar på hinder och möjligheter som kommuner och landsting upplever i sitt tillgänglighetsarbete. Förstudien har identifierat fyra framgångsfaktorer för tillgänglighet:

1. Central organisation
2. Mål, styrning och uppföljning
3. Motivation och engagemang
4. Verktyg

1. Central organisation

Tydlig förankring hos den högsta politiska ledningen är en förutsättning för ett väl fungerande tillgänglighetsarbete. Då avsätts tillräckliga resurser

och krav ställs på åiterrapportering och uppföljning. En tillgänglighetssamordnare verkar ofta göra mest nytta på en centralt placerad position – inte på en förvaltning i organisationens utkant. Detta för att kunna bearbeta frågan i hela organisationen och förankra arbetet med tillgänglighet i alla förvaltningar och bolag. Tvärfunktionella arbetsgrupper, med tillgänglighetssamordnaren som sammankallande, kan underlätta. Liksom väl fungerande lokala handikappråd.

Tydlig förankring hos den högsta politiska ledningen är en förutsättning för ett väl fungerande tillgänglighetsarbete.

2. Mål, styrning och uppföljning

“What gets measured gets done.”

Det gäller även för tillgänglighetsfrågor. Det är en framgångsfaktor att ha lämpliga, mätbara mål för sitt tillgänglighetsarbete. Bland de organisationer som intervjuats (Borås, Luleå, Botkyrka och Västra Götalandsregionen) finns goda erfarenheter av hur mål kan formuleras på strategisk nivå och sedan brytas ner till verksamhetsnära mål samt hur uppföljningen kan utformas.

I Botkyrka ska förvaltningar, som har formulerat åtaganden och mål för tillgänglighet, följa upp dessa i hållbarhetsbokslut och vid tertialuppföljningar. I Borås ska varje förvaltning redovisa planer för ökad tillgänglighet i sitt budgetarbete, vilket sedan redovisas i årsredovisningen. Kommunstyrelsen genomför regelbundna planerings- och uppföljningssamtal med nämnder och bolag i Borås, då måluppfyllelse avseende tillgänglighet är en punkt på dagordningen. I Västra Götalandsregionen finns en tillgänglighetsdatabas som förenklar uppföljningen. Här diskuteras också att koppla sanktioner till utebliven måluppfyllelse.

I förstudien framkom också att de organisationer som har tydliga och uppföljningsbara mål har kommit längst i sitt arbete med tillgänglighet.

3. Motivation och engagemang

Eldsjälar har en viktig funktion, framför allt i ett inledande skede. Sedan är det oerhört viktigt att tillgänglighetsarbetet integreras i befintliga styrsystem. Annars ebbat engagemanget ofta ut när eldsjälens av någon anledning försvinner och man tappar långsiktigheten i arbetet. En annan framgångs-

”Det är en framgångsfaktor att ha lämpliga, mätbara mål för sitt tillgänglighetsarbete.”

faktor som främjar motivation och engagemang är samarbete. Ingen bygger otillgängligt för att vara elak.

Oftast är okunskap orsaken till att det blir fel vid ny-, om- och tillbyggnation. Ett gott samarbete mellan inblandade aktörer kan motverka kunskapsbrist och öka förståelsen. Ett fungerande samarbete i vid bemärkelse inom kommunen kan vara just en källa till motivation och engagemang. Samarbete i vid bemärkelse innefattar även arkitekter, konsulter, entreprenörer och handikapporganisationer.

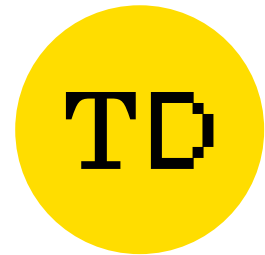
4. Verktyg

”Regelverket finns, det är bara att börja jobba” är en vanlig uppfattning bland eldsjälar. Men många har god nytta av ett handfast verktyg att stämma av sitt arbete mot. Tillgänglighetsdatabasen (TD) är ett sådant verktyg. Den utvecklades i Västra Götalandsregionen för att kartlägga den fysiska tillgängligheten i butiker och restauranger, inom offentlig service, i friluftsområden och på olika besöksmål. Målet är att varje verksamhet ska beskrivas så väl att den som funderar på ett besök på ett enkelt sätt själv kan bedöma om platsen är värd ett besök eller inte. TD är också ett verktyg för dem som inventerar fysisk tillgänglighet.

Västra Götalandsregionens riktlinjer för tillgänglighet lyfts också fram som ett värdefullt verktyg. Riktlinjerna underlättar processer vid ny-, om- och tillbyggnad. De underlättar internt och hjälper leverantörer att göra rätt från början. Boverkets checklistor är ett annat verktyg.

Ett budskap som behöver nå ut

Efter förstudien har SKL anordnat tre konferenser runt om i landet, samt på webben, under titeln *”Tillgängligt för alla – vi kan bättre.”* 120 personer har deltagit på plats och ännu fler har tagit del av webbsändningen. Nu vill SKL förmedla knepen för att uppnå tillgänglighet till fler berörda runt om i Sverige.

Akta dig för snälla tanter!

”Den här pojken kommer att dö inom en vecka” sa läkarna till Jonas Helgessons föräldrar när han var nyfödd. Under förlossningen fick han navelsträngen runt halsen, syrebrist i hjärnan och därmed en CP-skada. ”Hade inte du otur som fick ett handikapp?” är det många som frågar. ”Nej, jag hade tur som fick ett liv”, är hans naturliga svar.

Vem bestämmer vad som är ett bra liv, frågar Jonas Helgesson under sin inspirationsföreläsning på Sveriges Kommuner och Landstings konferens *”Vi kan bättre!”*. Han vill flytta fram diskussionen från att handla om ramper och tillgängliga entréer till vad som händer när alla väl kommit in. Finns det då fortfarande kvar en diskriminering? Jonas Helgesson talar om social diskriminering. Den som uppstår i mötet med människor. Mycket handlar om bemötande och människovärde.

- Varje dag möter jag människor som idiotförklarar mig och som tror att jag är 12 år gammal. En gång testade jag att inte nämna min CP-skada i mitt CV. I stället skrev jag att jag gillar golf och kaffe latte. Det är den jag är. Fråga mina vänner! Fråga min fru. Bland de jag känner är jag en i gänget. Bland de jag inte känner är jag någon helt annan.

”Varje dag möter jag människor som idiotförklarar mig och som tror att jag är 12 år gammal.”

Jonas Helgesson, föreläsare och komiker

Jonas Helgesson vill skapa ett nytänkande kring olikheter och normalitet.

Olikheterna behövs

Hur bygger vi vårt samhälle, undrar han retoriskt. På likheter eller på olikheter?

- Det är ganska gött att vi inte är helt lika. Tänk om alla skulle ha samma jobb. Alla kör taxi. Hade det funkat? Vem ska då beställa taxi? Tänk om alla skulle flytta till samma stad? Till Eslöv.

Jonas Helgesson vill skapa ett nytänkande kring olikheter och normalitet. Han vill visa att alla har ett värde och att alla har något att ge.

- Handikappade kan tillföra otroligt mycket i samhället. Men vi är så rädda. Vi vill hem till det vi alltid brukar göra.

När Jonas föreläser för arbetsgivare brukar han be dem att anonymt skriva ner varför de inte anställer fler personer med funktionsnedsättning? Det är många gånger märkliga svar, säger Jonas och nämner som exempel: "Tänk om jag måste köpa ett högre skrivbord, tänk om jag måste sätta in en hiss..."

- En hiss är väl till för alla, slår Jonas Helgesson fast och passar på att berätta att blandare till handfatet från början var ett hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning.

Ibland får Jonas Helgesson frågan hur man bör bemöta en person med funktionsnedsättning. Han brukar svara med en motfråga:

- Hur bemöter man bäst en elektriker? Ska man tala lite extra sakta? Ska man hjälpa en elektriker lite extra? Undrar vad en elektriker har för hobby. Ska vi skapa hem för utsatta elektriker... Det gäller att individanpassa livskvalitet. Alla kan ha det bra. På sitt sätt. Det finns ingen mall eller instruktionsbok för ett bra liv.

Så går han över till sin lista: "saker jag har lärt mig som CP-skadad".

Jag får fokusera på det jag kan

- Vem kan allt, förutom Ernst Kirchsteiger? Ingen kan allt, men alla kan något. När du ska gå och handla skriver du inte en lista på allt du inte ska ha. Då lär du få stanna länge i butiken. Jag kommer aldrig bli kirurg eller lindansös, men jag sitter inte i ett hörn och är sur för det. En del personer med funktionsnedsättning kommer aldrig att ha ett riktigt jobb. Funktionshindrade i Sverige är som Zlatan i Barcelona. Han fick inte spela där, han fick sitta på bänken. Jag kan bara gissa hur många talanger som sitter på bänken i Sverige idag. Så många personer med funktionsnedsättning, som utifrån social diskriminering inte får chans att visa vad de kan.

Jag måste akta mig lite extra för de snälla tanterna...

- I mitt liv finns det ett överskott av snälla tanter. De finns överallt. I Sverige ger vi stöd och resurser till personer med funktionsnedsättning och jag är tacksam. Men risken är att det leder till en "mottagaridentitet". Det skapar en "vi mot dem-attityd". Titta, vi har byggt en jättestor ramp. Är du inte glad? Vi behöver väga upp detta med en stark "givaridentitet" bland personer med funktionsnedsättning. Det är lika viktigt att ge som att få. Döda havet är dött för det har ett starkt inflöde av näring, men inget utflöde. Så är det med människor också. Personer med funktionsnedsättning vill inte bara ha bidrag, utan vill också bidra.

"Människor utvecklas i en omgivning. Du är en omgivning för någon annan."

Jonas Helgesson, föreläsare och komiker

Jag är inte min CP-skada

- Om jag inte är min CP-skada, vem är jag då? Jag är Jonas. Det gäller att se människan. Jag är mycket mer make än CP, till exempel. Jag är mycket mer golfare än CP-skadad.

Jonas föreläser ofta även för grupper inom handikapprörelsen och berättar att många har problem med sin självbild.

- Man kan ätas upp av sitt handikapp. Föräldrarna kan påverka en hel del.

Jag försöker se på livet som en fet bonus!

- När jag föddes fick jag navelsträngen runt halsen och var utan syre i 40 minuter. Läkarna trodde inte att jag skulle överleva. Men det gjorde jag. Livet är den största presenten. Att tumma på människovärde är att tumma på hela mänskligheten. Ni blir inte av med mig så här lätt. Jag har mycket kvar att göra.

”Om jag inte är min CP-skada, vem är jag då? Jag är Jonas. Det gäller att se människan. Jag är mycket mer make än CP, till exempel. Jag är mycket mer golfare än CP-skadad.”

Jonas Helgesson, föreläsare och komiker

WILD
FIGHTERS
GYM SQUAD
LEVI'S CALIF

Tillgänglighetsflaggan i topp i Askersund

I Askersund måste alla förvaltningschefer redovisa sitt arbete med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i årsbokslutet med text och siffror. Sedan väntar uppföljning. Det har visat sig effektivt. Det är tydligt att en engagerad ledning är en av framgångsfaktorerna för att arbeta med tillgänglighet i kommuner.

I Askersund har man sedan några år tillbaka valt att arbeta systematiskt med tillgänglighetsfrågorna enligt ett koncept framtaget av organisationen Design for all foundation. Som enda kommun i världen har nu Askersund tilldelats flaggan "Städer och kommuner för alla" för femte året i rad.

- Vi är inte mer tillgängliga än andra, säger kommunstyrelsens ordförande Per Eriksson (S). Det är sättet vi arbetar på som uppmärksammas.

Flaggan delades ut efter prövning av de åtgärder som Askersunds kommun vidtagit för att göra kommunen tillgänglig för alla. För att kunna ansöka om en flagga måste minst två procent av kommunens investeringar gå till tillgänglighetsanpassningar. Askersund har avsatt sex procent för anpassning av tillgänglighet. För att kunna mäta och sammanställa kommunens alla insatser på området, måste alla förvaltningar ha ordentlig kontroll på vad de gör för att förbättra tillgängligheten inom sitt förvaltningsområde. Även siffror ska redovisas.

- Egentligen är det vanlig internkontroll och uppföljning. Men att vi talar och skriver om tillgänglighet sätter press på ledningen, säger Per Eriksson.

Certifiering ger en knuff framåt

Askersund grundades 1643 och har en gammal stadskärna. Kullersten och rullstolar är ingen enkel kombination. Därför har en rad med plattor lagts på torget för att underlätta för rullatorer, rullstolar och kundvagnar. Turistbyrån vid torget har anpassats. Alla besöksanläggningar i Askersund uppmanas att certifiera sig för ökad tillgänglighet. I dagsläget är tre certifierade.

- Det fina med flaggkonceptet är att kommunen inte står helt ensam. Övriga samhället involveras. Det är lika viktigt att kunna ta sig in på ett hotell som i rådhuset, tycker Per Eriksson. Vi arbetar för att fler ska certifiera sig och att vi därmed blir Sveriges mest tillgängliga kommun. En del av oss hör inte. En del behöver större text. Till slut lär man sig att det som är nödvändigt för någon är bekvämt för alla.

Det kommunala engagemanget i Askersund tog fart år 2007. En av kommunens företagare, MS Wettervik, som erbjuder båtturer i skärgården hade idéer kring tillgänglighet. Se artikeln här bredvid. När man anpassade sin skärgårdsbåt fick man hjälp av organisationen Equality, vars svenska gren heter "Turism för alla". Genom samarbetet fick skepparen kännedom om flaggan "Städer och kommuner för alla", som han sedan tipsade kommunen om.

"Det fina med flaggkonceptet är att kommunen inte står helt ensam. Övriga samhället involveras."

Per Eriksson, kommunstyrelsens ordförande i Askersund

Många vinster med tillgänglighet

Vilket är då Per Erikssons råd till andra kommuner när det gäller att arbeta för en ökad tillgänglighet?

– Först måste kommunledningen förstå varför detta är viktigt. Om stadskärnan och butikerna i Askersund blir tillgängliga för alla, behöver inte våra invånare åka till ett stort köpcentrum utanför Örebro. Det gynnar både våra invånare och det lokala näringslivet.

Till dem som i första hand ser tillgänglighet som en extra kostnad vill han säga följande:

– Se på exemplet med skärgårdsbåten MS Wettervik som ökade sin omsättning med flera hundra procent genom att göra sin verksamhet tillgänglig för alla! Det gynnar faktiskt invånarna i Askersund.

”För att kunna mäta och sammanställa kommunens alla insatser på området, måste alla förvaltningar ha ordentlig kontroll på vad de gör för att förbättra tillgängligheten inom sitt förvaltningsområde.”

Per Eriksson, kommunstyrelsens ordförande i Askersund

WETTERVIK

SFNP

The Suez Canal

Omsättningen tredubblades

Ägarna till skärgårdsbåten MS Wettervik i Askersund valde att tillgänglighetsanpassa sin båt för 200 000 kronor år 2006. Därefter har omsättningen ökat från 600 000 kronor till närmare 2 miljoner kronor.

- Nu kan vi ta emot alla gäster och därmed samtliga resesällskap, säger Marita och Johan Bergsten.

Marita arbetade tidigare inom vården och såg den stora efterfrågan som finns bland personer med funktionsnedsättning på att ta del av kultur- och friluftsliv på samma villkor som andra.

- Många båtresenärer kommer till oss via bussföretag. Om någon i sällskapet har en funktionsnedsättning behövde vi tidigare säga nej till hela bussällskapet på 55 personer. Då beslöt vi oss för att anpassa hela båten.

Sagt och gjort. Vintern 2005/2006 gjordes en omfattande ombyggnation av fartyget. Hiss installerades för att få ner även större elrullstolar i salongen. Alla fasta bänkinstallationer monterades bort och alla gångar breddades. Nu kan upp till 30 "vanliga" rullstolar få plats samtidigt. Det finns också flera sittplatser för större elrullstolar. Två små trånga toaletter har byggts om till en stor anpassad toalett. Från salongen kan alla ta sig ut på akterdäck och varför inte beställa något att dricka i baren på vägen ut?

- Den som har en funktionsnedsättning är alltså inte är anvisad till en speciell plats. Samma valmöjlighet gäller för alla gäster, betonar Marita Bergsten.

Efter anpassningen har antalet resenärer ökat från cirka 2 500 personer per säsong till 6 000. En nyanställning har gjorts. Vid ombyggnationen fick Marita och Johan Bergsten många tips av det lokala handikapprådet i Askersund.

- Om några kan tillgänglighetsfrågor, så är det ju dom. Det är mycket man inte tänker på. När vi anpassade vår båt så tänkte vi först bara på personer i rullstol. Men funktionsnedsättningar är ju så mycket mer än det, man ser dåligt, man hör dåligt, allergier av olika slag, autism med mera. Man behöver tänka till ordentligt.

Samarbete ger resultat

Väl ute i skärgården vill ju också båtresenärerna kunna ta sig i land och uppleva naturen. Därför uppvaktade MS Wettervik kommunens politiker, som snart var med på noterna. Askersunds kommun, Länsstyrelsen och Sveaskog beslutade sig för att anpassa en av skärgårdsöarna, Grönön.

- Vi behövde starta med anpassningen av MS Wettervik för att visa att vi menade allvar. Sedan tyckte kommunen att de behövde hjälpa till, så att turisterna och lokalbefolkningen kunde ta sig till oss som investerat i tillgänglighet. Annars är det som att sätta in en handikaptoalett på ett ställe med höga trösklar, på andra våningen utan hiss. Det gäller att ha ett samarbete mellan kommun och företagare och det finns i Askersund.

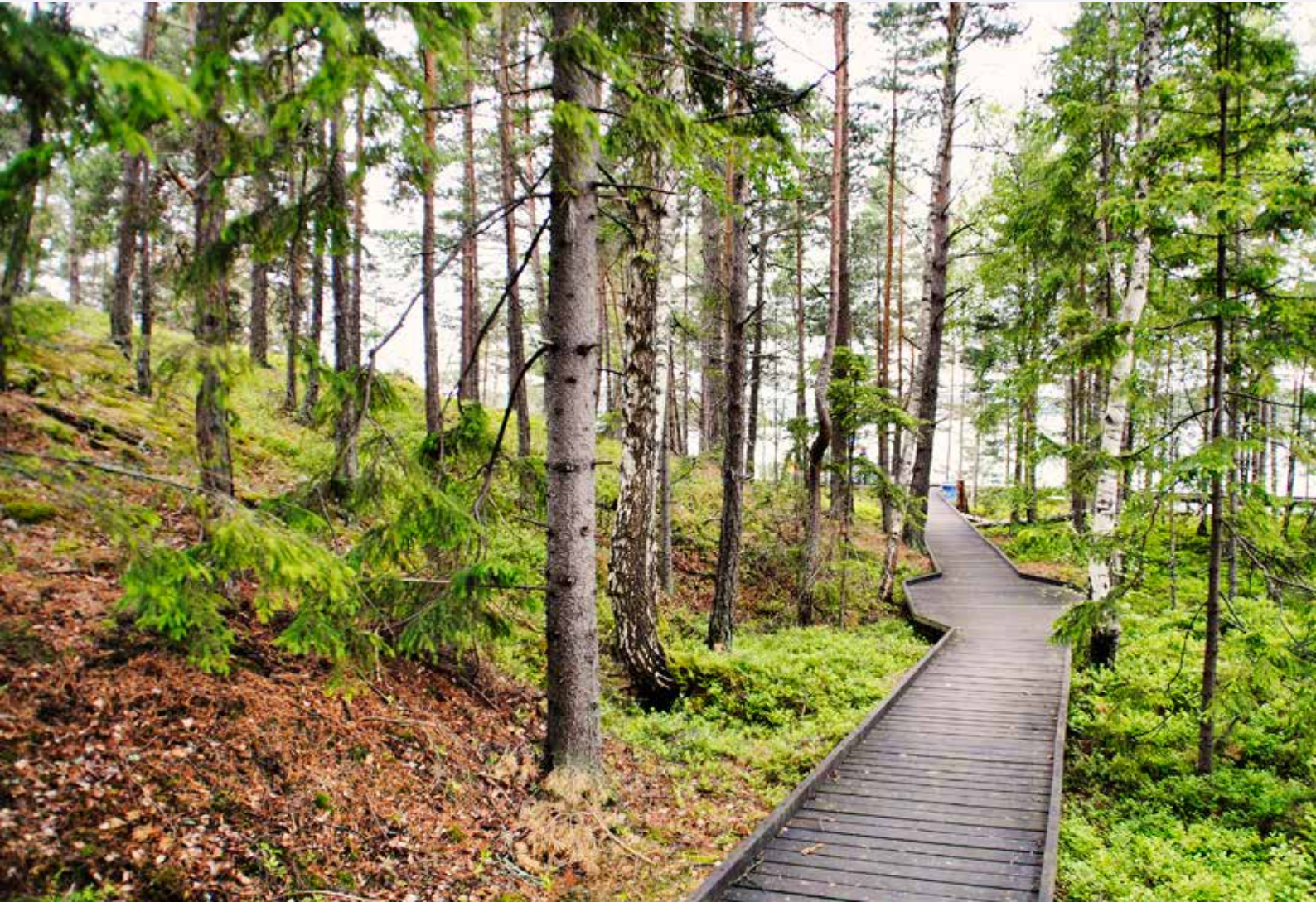
Grönön ingår i naturskyddsområdet Norra Vättern. Under 2006 handikappanpassades ön så att alla oavsett funktionsförmåga ska kunna njuta av dess unika och vackra natur. Här finns vandring på utmärkta leder. "Svävande bryggor" har byggts runt stora delar av ön. På så vis kan alla, oavsett rörelseförmåga, se sig om på egen hand. Ön har även försetts med en ordentlig handikaptoalett.

- De flesta turister använder de bekväma gångvägar som gjorts i ordning. Det visar att det som är livsnödvändigt för 10 procent av befolk-

ningen underlättar för 30 procent och är bekvämt för 100 procent. Tänker man så, förstår man att ur en ekonomisk synvinkel så är det lönsamt att tillgänglighetsanpassa sin verksamhet, säger Johan Bergsten.

”Det gäller att ha ett samarbete mellan kommun och företagare och det finns i Askersund.”

Marita Bergsten, MS Wetterwik

Verktyg för uppföljning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Sverige sedan 14 januari 2009. Konventionen är ingen lag, men ett dokument som svensk lag kommer att korrigeras efter. På sikt har den stor effekt.

- Genomförandet av konventionen kommer i hög grad att ske i våra kommuner, säger Mikael Wahldén, utredare på Myndigheten för delaktighet.

FN-konventionen är ett förtydligande av att personer med funktionsnedsättning inkluderas i de mänskliga rättigheterna, som fastställdes efter andra världskriget. I 50 artiklar beskrivs vilka åtgärder som behövs för att människor med funktionsnedsättning ska få sina ekonomiska, sociala, kulturella, medborgerliga och politiska rättigheter tillgodosedda. Syftet är jämlikhet och delaktighet i samhället.

Artikel 27 handlar om arbetsmarknad, artikel 20 om personlig rörlighet. Ofta kan det vara samordningen mellan olika förvaltningsområden som ställer till det för den enskilde.

- För att göra bra ifrån sig på en anställningsintervju är det en fördel om färdtjänsten dit fungerar, nämner Mikael Wahldén som exempel.

FN-konventionen är ett förtydligande av att personer med funktionsnedsättning inkluderas i de mänskliga rättigheterna, som fastställdes efter andra världskriget.

MILSTOLPAR

Funktionshindersfrågor har länge varit i fokus. Några milstolpar från de senaste åren:

- › 1993 kom FN:s standardregler för personer med funktionsnedsättning.
- › 2000 presenterades propositionen *"Från patient till medborgare – En nationell handlingsplan för handikappolitiken"*. Fokus flyttades från individens funktionsnedsättning till hur samhället i stort kan förbättras och bli tillgängligt för alla.
- › 2009 ratificerade Sverige FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det innebär att Sverige åtar sig att genomföra konventionens 50 artiklar.
- › 2011 lämnade Sveriges regering sin första rapport till FN för att beskriva hur FN-konventionen följs. Samtidigt lämnades en alternativ rapport från funktionshindersorganisationerna. Dessa rapporter kommer att utgöra ett underlag i det förhör som Sveriges regering ska kallas till i FN. Efter förhöret kan FN framföra kritik och ge förslag till politiska prioriteringar och ändringar av exempelvis lagstiftning.
- › 2011 fattade regeringen beslut om en femårig strategi för funktionshinderspolitiken 2011–2016 med mål och uppföljningsbara delmål. Målen är uppdelade i samhällsområden (t.ex. arbetsmarknadspolitiken) och uppföljningsbara delmål som olika myndigheter har ansvar för. Till exempel ska Boverket redovisa hur bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder följs. Tanken är att uppföljningen av målen ska bli mer noggrann och att den enskilde individen ska uppleva att utvecklingen går framåt.
- › 2012 kom den första rapporten med uppföljning av hur kommunerna arbetar med att genomföra funktionshinderspolitiken: *"Hur är läget i kommunerna? Uppföljning av funktionshindersfrågorna 2012"*. Fokus låg på arbetsmarknad och kultur/fritid. Ett frivilligt uppföljningssystem för att mäta hur kommunerna arbetar med tillgänglighet är alltså påbörjat och kommer att vidareutvecklas under de kommande åren.

A photograph of a group of young people on a ramp. One person is in a wheelchair, and another person is standing next to them, possibly assisting. The scene is outdoors, and the image has a blue tint. The text is overlaid on the image.

”Lyckas vi genomföra FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fullt ut, så är det en vinst för alla. Det är kostsamt att ställa människor utanför samhället, men en ökad delaktighet genererar vinster för alla.”

Mikael Wahldén, utredare på Myndigheten för delaktighet

Frivillig uppföljning för kommuner

I rapporten *"Hur är läget i kommunerna?"* kan man bland annat läsa att en majoritet av Sveriges kommuner ser personer med funktionsnedsättning som en prioriterad grupp på arbetsmarknaden, men bara hälften har satt tydliga mål för arbetet. En av fem kommuner ställer krav på tillgänglighet för bidrag till idrottsaktiviteter. 95 procent av landets bibliotek är tillgängliga och så vidare.

Framöver kommer Myndigheten för delaktighet att följa utvecklingen inom fler områden. Sedan 2013 har Myndigheten för delaktighet fått i uppdrag av regeringen att utveckla och redovisa ett system för frivillig uppföljning av hur kommuner och landsting verkar för ökad delaktighet. SKL följer utvecklingen av detta uppföljningssystem.

- Många beslut som påverkar den enskilde individen fattas just i kommunerna, säger Mikael Wahldén. Lyckas vi genomföra FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fullt ut, så är det en vinst för alla. Det är kostsamt att ställa människor utanför samhället, men en ökad delaktighet genererar vinster för alla.

Lästips

Om förstudien, konferenserna, SKL:s strategi med mera:

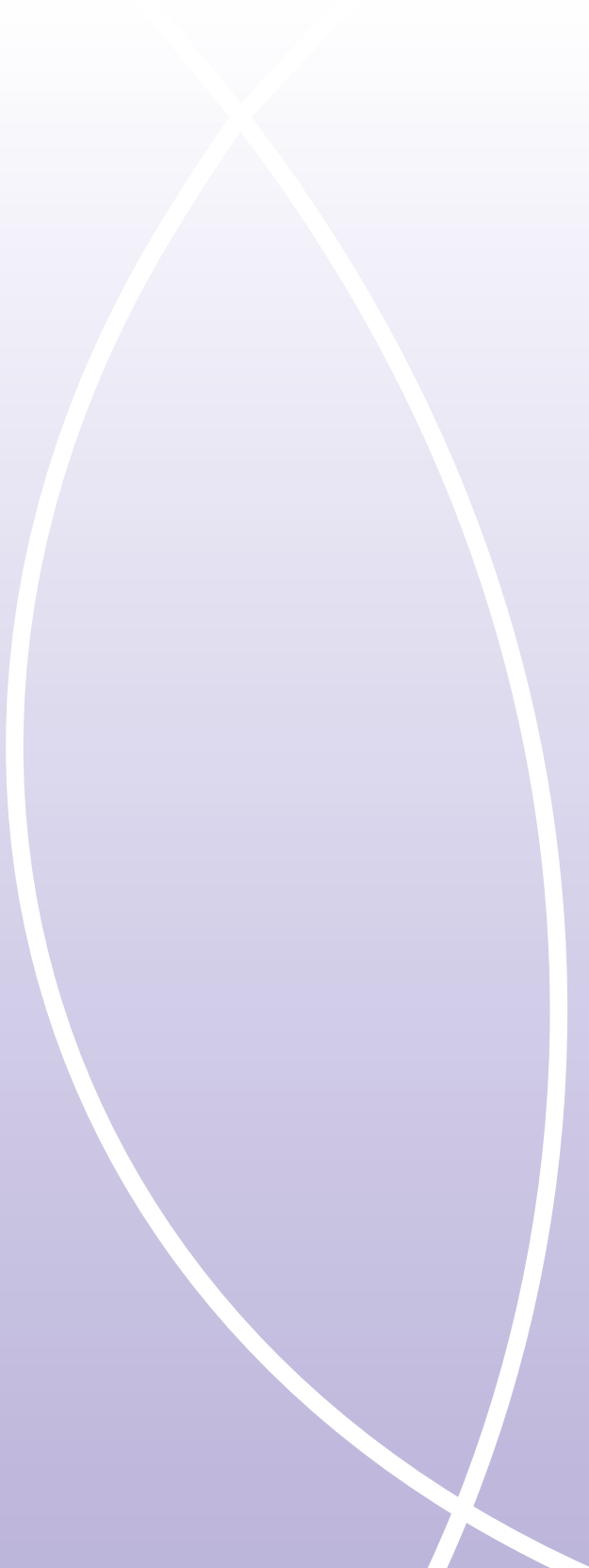
www.skl.se/tillganglighet

Om Tillgänglighetsdatabasen:

www.t-d.se

Via Socialdepartementets hemsida kan man ladda ner konventionen elektroniskt, i alternativa format eller beställa tryckta exemplar:

www.regeringen.se

Upplysningar om innehållet:
Sonja Pagrotsky, sonja.pagrotsky@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2014

Bestnr: 5364

Foto omslag: Malin Hoelstad

Foto inlaga: Tomas Carlgren, Rickard L. Eriksson,
Malin Hoelstad, Maskot, Karin Foberg, Johan och
Marita Bergsten, Casper Hedberg, Linda Svensson

Text: Ylva Bjelle, Bjelle Media

Produktion: ETC Kommunikation

Tryck: LTAB, juni 2014

Tillgänglighet handlar om den demokratiska rätten att kunna röra sig fritt och kunna verka i samhället. I Sverige har drygt en miljon människor en funktionsnedsättning. De flesta av oss bär barn, matkassar och bagage, vi drar barnvagnar och shoppingvagnar, och många av oss har någon gång i livet svårt att se, höra och gå. Att öka tillgängligheten är nödvändigt för några av oss men samtidigt angeläget för alla. Det är en fråga om att göra verksamheter och miljöer tillgängliga för så många människor som möjligt. Det vinner vi alla på.

Denna skrift syftar till att ge inspiration, information och stöttning i tillgänglighetsarbetet. I skriften kan du bland annat läsa om goda exempel runt om i landet och om framgångsfaktorer för att lyckas.

Ladda ner på webbutik.skl.se

Bestnr: 5364